SARWGG
Strategische Adviesraad
WELZIJN • GEZONDHEID • GEZIN

Advies

Conceptnota ‘Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat’

Brussel, 18 juli 2016

Strategische Adviesraad Welzijn Gezondheid Gezin • Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11
info@sarwgg.be • www.sarwgg.be

Adviesvraag: Conceptnota ‘Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat’

Adviesvrager: Jo Vandeurzen - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Ontvangst adviesvraag: 8 juni 2016

Adviestermijn: 30 dagen (werd verlengd)

Goedkeuring raad: Na schriftelijke procedure goedgekeurd bij meerderheid op 18 juli 2016 (1 tegenstem, 1 onthouding)

Inhoud

Inhoud ... **3**

Krachtlijnen van het advies ... **4**

Advies over de conceptnota 'Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat' ... **6**

1 Situering adviesvraag ... **6**

1.1 Conceptnota ... **6**

1.2 Vroegere advisering van de SAR WGG ... **6**

2 Kinderbijslag en kinderarmoede ... **7**

3 Drie pijlers van het pakket ... **9**

3.1 Pijler 1: Onvoorwaardelijk basisbedrag en startbedrag ... **9**

3.2 Pijler 2: Selectieve toeslagen ... **9**

3.2.1 Gezinsgemoduleerde inkomensgrenzen ... 9

3.2.2 Zorgtoeslagen en kinderbijslag ... 10

3.3 Pijler 3: Participatietoeslag in het kader van een geïntegreerd gezinsbeleid ... **11**

3.3.1 Kinderopvangtoeslag ... 11

3.3.2 Universele participatietoeslagen ... 11

3.3.3 Automatische rechtentoekenning ... 12

4 Beheer ... **13**

Krachtlijnen van het advies

De inkanteling van het systeem van de gezinsbijslagen in Vlaanderen is geen sinecure. De Vlaamse regering kiest ervoor om van deze stap in de staatshervorming gebruik te maken om een aangepast concept te ontwikkelen met het oog op de toekomst. Deze conceptnota bevat een uitgewerkt voorstel dat verschillende maatschappelijk relevante doelen en principes wil incorporeren.

De SAR WGG keurde voorliggend advies op 18 juli 2016 bij meerderheid goed: één lid onthield zich en één lid stemde tegen.

De SAR WGG volgt de keuze van de Vlaamse regering om de kinderbijslag uit te bouwen als een sterk universeel systeem met een selectieve bovenbouw.

Voor de raad is kinderbijslag in principe bedoeld als een tegemoetkoming voor de meerkost van kinderen, maar zolang een fundamentele oplossing voor armoede geen realiteit is, moet de kinderarmoede ook door de kinderbijslag aangepakt worden. Wij zijn dan ook voorstander van een sterk universeel systeem met een groot selectief luik om zo de opvoedingskost te dekken en de kinderarmoede te bestrijden
We betreuren dat er bij de opmaak van het nieuwe concept van de kinderbijslag geen uitgebreide armoedetoets werd uitgevoerd. Zonder een grondige armoedetoets is het onmogelijk om de effecten van deze hervorming op armoede te beoordelen. We vragen dan ook dat de Vlaamse Regering spoedig de uitgebreide armoedetoets uitvoert alvorens de conceptnota definitief goed te keuren. Volgens de conceptnota zou het armoederisico met de vernieuwde kinderbijslag zeer beperkt afnemen. We vinden dit resultaat te pover. We verwachten dat de regering deze ambitie bijstelt na de armoedetoets. In deze armoedetoets moet zeker onderzocht worden:

- welke de effecten van het hoge universele basisbedrag zullen zijn, met name een grondige toetsing van het bedrag, de gekozen uitwerking en de toegang tot het systeem;
- waar de selectieve toeslagen effectief zullen terecht komen en of de take-up toeneemt;
- of de inkomensgrenzen goed gekozen zijn om kinderarmoede te verlagen;
- wat de impact van de lange overgangsperiode betekent voor de strijd tegen kinderarmoede;
- welke elementen van de hervorming kinderarmoede verhogen;
- of de toename van middelen voor selectieve toeslagen de kinderarmoede evenredig doet afnemen;
- of toekomstige grote gezinnen geen hoger risico lopen om in armoede terecht te komen;
- wat de effecten van een non take-up van de participatietoeslagen op kansarmoede zijn.
- …

Wij volgen de keuze om in het nieuwe systeem van de kinderbijslag de gezinsvorm, de rang en het socio-professioneel statuut van de ouders als criterium te verlaten. De raad stelt zich wel ernstige vragen bij de afschaffing van de leeftijdsbijslagen. De raad is tevreden dat ook mensen met een ‘laag’ inkomen uit arbeid op die manier recht krijgen op een selectieve toeslag.

De raad vraagt aan de Vlaamse Regering:

- dat het basisbedrag en de inkomensgrenzen worden geïndexeerd;
- hoe men te werk zal gaan om het gezinsinkomen correct te berekenen;

- om te onderzoeken of het creëren van enkele extra inkomensgrenzen een eerlijker systeem mogelijk maakt;
- te onderzoeken in welke mate de kosten van kinderen over de periode van 0 tot 18 jaar nog worden gedekt, na de afschaffing van de leeftijdsbijslag. Het opheffen van de leeftijdsbijslag is voor de raad onlogisch. Het is duidelijk dat de meerkost van kinderen stijgt met de leeftijd. Het afschaffen van de leeftijdsbijslag betekent dus het niet consequent doortrekken van de kinderbijslag als tegemoetkoming van de kosten ;
- om het selectieve luik in de kinderbijslag te verbinden met het gezinsinkomen. De raad ondersteunt de keuze van de Vlaamse regering voor gezinsgemoduleerde inkomensgrenzen, maar vraagt om ze te verfijnen.
- Om na te gaan of compensaties op basis van “kindkenmerken” niet beter worden opgenomen in het stelsel van de Vlaamse sociale bescherming.
- of het behoud van het ‘wezenstatuut’ strookt met het nieuwe systeem om alleen het gezinsinkomen als maatstaf voor selectiviteit te hanteren.

Naast de kinderbijslag worden in deze conceptnota ook de participatietoeslagen geregeld.

- De raad vindt het nieuwe systeem ingewikkeld en heeft bedenkingen bij de efficiëntie en de effectiviteit ervan.
- De raad wenst niet dat er voorwaardelijkheid in het systeem van de kinderbijslag komt.
- De kinderopvangtoeslag is voor de raad geen aanmoedigingspremie voor het gebruik van kinderopvang maar eerder een supplementaire subsidie voor bepaalde kinderopvanginitiatieven. Dit moet niet geregeld worden in het stelsel van de kinderbijslag maar binnen de uitvoering van het decreet op de voorschoolse kinderopvang.
- Het budget voor de universele participatietoeslagen wordt volgens de raad beter op een andere manier in de kinderbijslag ingezet. Er moeten daarnaast (flankerende) maatregelen uitgewerkt worden waardoor kinderen uit kwetsbare gezinnen meer kunnen participeren aan kinderopvang of school.
- De raad is tevreden dat de Vlaamse regering zich inspant om zoveel mogelijk rechten automatisch toe te kennen. Het is positief dat de selectieve participatietoeslagen en de studietoelagen automatisch worden toegekend. De raad dringt erop aan deze ambities waar te maken.

Het bestaande systeem van de kinderbijslag is gedurende decennia een stabiel en betrouwbaar systeem gebleken. Mensen in Vlaanderen konden en kunnen rekenen op een tijdig betaalde en uitgebalanceerde kinderbijslag, zonder verrassingen. Dit is mede mogelijk gemaakt en verzekerd door een nauwe betrokkenheid van het middenveld in de regie, het beheer en de uitbetaling. Deze band doorknippen zou kunnen leiden tot schommelingen en instabiliteit van het systeem in de toekomst.

Het is jammer dat deze belangrijke hervorming niet vooraf is gegaan door een gestructureerd en overdacht traject van onderzoek, inspraak en overleg.

De raad rekent er op dat het middenveld en de wetenschap op een gestructureerde wijze worden betrokken in de verdere uitbouw en uitvoering van de Vlaamse kinderbijslag.

Advies over de conceptnota ‘Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat’

1 Situering adviesvraag

1.1 Conceptnota

Op 8 juni 2016 ontving de SAR WGG een adviesvraag van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van welzijn, volksgezondheid en gezin over de conceptnota “Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat”. De adviesperiode bedraagt 30 dagen en werd verlengd.

Nu de bevoegdheid van de kinderbijslagen overgedragen werd aan Vlaanderen kiest de Vlaamse regering voor de uitbouw van een groeipakket op maat van kinderen en gezinnen. De kinderbijslag wordt in de eerste plaats ontwikkeld als een universeel systeem, waarbij elk kind een gelijke kinderbijslag ontvangt. Een toeslag voor kinderen met bijzondere zorgnoden en voor wezen wordt behouden. Om kinderarmoede te bestrijden wordt een sociale toeslag voorzien voor kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen. De inkomensgrens van deze toeslag is beperkt gezinsgemoduleerd en houdt dus rekening met de gezinsgrootte. Tot slot voorziet de Vlaamse regering in dit pakket ook enkele toelagen waaraan voorwaarden verbonden zijn.

De SAR WGG keurde voorliggend advies op 18 juli 2016 bij meerderheid goed: één lid onthield zich en één lid stemde tegen.

1.2 Vroegere advisering van de SAR WGG

De SAR WGG adviseerde de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin naar aanleiding van de laatste beleidsnota WVG[1] reeds kort over de hervorming van de kinderbijslag: *De raad ziet de kinderbijslag als een tegemoetkoming voor een deel van de meerkost van kinderen. De raad dringt er sterk op aan om bij de uitbouw van een nieuw kinderbijslagsysteem tijdig in het beleidsproces een armoedetoetsing te doen en voldoende rekening te houden met de uitkomsten van zulke armoedetoets. Nieuwe beleidsmaatregelen betreffende de kinderbijslag mogen geenszins verhoogde armoederisico’s genereren.*

Om voorstellen te formuleren voor een nieuw kinderbijslagsysteem, steunt de raad het samenbrengen van werkgroepen met daarin academici, relevante studiediensten en administraties.

[1] SAR WGG, 18 december 2014, Reflectienota over de beleidsnota 2014-2019 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

2 Kinderbijslag en kinderarmoede

De raad is ervan overtuigd dat systemen van sociale bescherming best vertrekken van de idee van het proportioneel universalisme. In de visienota “Maatschappelijk verantwoorde zorg” schuift de raad dit proportioneel universalisme naar voren: *Een louter universeel beleid heeft niet hetzelfde effect bij iedereen in de samenleving. Daarom moeten universele maatregelen ook een complementaire of selectieve vleugel kunnen hebben die varieert naargelang de behoefte. We spreken hier van “vleugel“ want een categorale maatregel kan voor de raad alleen maar bovenop een universele maatregel in het leven geroepen worden. Deze selectieve maatregelen moeten in verhouding zijn met het niveau van ongelijkheid. Maatregelen mogen dus niet louter gericht zijn op de minstbedeelden want anders wordt maar een deel van de onrechtvaardigheid aangepakt, verschuift het probleem zich naar een nieuwe subgroep, en wordt het draagvlak voor solidariteit ondermijnd. Precies omdat sociale ongelijkheid in welzijn en gezondheid een gradiënt vertoont, vormt een universele benadering het uitgangspunt* [2].

Armoedebestrijding verdient een fundamentele benadering waarbij het probleem aan de wortel wordt aangepakt. Dit kan door inkomensherverdeling en door minimumlonen en uitkeringen op te trekken op of boven het niveau van de Europese armoedenorm, zonder inactiviteitsvallen te creëren.

Voor de raad is kinderbijslag in principe bedoeld als een tegemoetkoming voor de meerkost van kinderen, maar zolang een fundamentele oplossing voor armoede geen realiteit is, moet de kinderarmoede ook door/via de kinderbijslag aangepakt worden. Wij zijn dan ook voorstander van een sterk universeel systeem met een groot selectief luik om zo de opvoedingskost te dekken en de kinderarmoede te bestrijden.

De hervormde kinderbijslag mag geenszins leiden tot een hoger armoederisico. Volgens de conceptnota zou het armoederisico met de vernieuwde kinderbijslag zeer beperkt afnemen. We vinden dit resultaat te pover. We verwachten dat de regering deze ambitie bijstelt na de armoedetoets. Alleen op die manier kan de kinderarmoede voldoende dalen zodat de regering haar eigen ambities kan waarmaken. Een samenleving moet immers alle mogelijke instrumenten die kinderarmoede bestrijden aanwenden. Het selectieve luik van de kinderbijslag moet hiervoor ingezet worden.

Armoede en uitsluiting bestrijden vergt een totaalaanpak. De raad vraagt uitdrukkelijk dat de Vlaamse regering naast het globale groeipakket meer investeert in flankerende maatregelen die elk kind kansen bieden om gezond op te groeien, om deel te nemen aan het maatschappelijk leven, om er bij te kunnen/mogen horen. Dit luik komt helaas amper aan bod in deze conceptnota.

We betreuren dat er bij de opmaak van het nieuwe concept van de kinderbijslag geen uitgebreide armoedetoets[3] werd uitgevoerd. Zonder een grondige armoedetoets is het

[2] SAR WGG, 24 februari 2011, Visienota ‘Maatschappelijk Verantwoorde Zorg”, p. 13

[3] Omzendbrief Vlaamse regering, 2014/13, Regelgevingsagenda, reguleringsimpactanalyse en compensatieregel administratieve lasten: … *Een armoedetoets is het resultaat van een participatief proces waarlangs overheidsactoren, in dialoog met andere betrokken actoren, het beleid bij het ontwerp of de uitvoering screenen op de mogelijke impact die het zal hebben of heeft gehad op armoede, op mensen in armoede of op*

onmogelijk om de effecten van deze hervorming op armoede te beoordelen. We vragen dan ook dat de Vlaamse Regering deze uitgebreide armoedetoets spoedig uitvoert alvorens de conceptnota definitief goed te keuren en het systeem bijstuurt als de resultaten onbevredigend zijn.

In deze armoedetoets moet zeker onderzocht worden:

- welke de effecten van het hoge universele basisbedrag zullen zijn, met name een grondige toetsing van het bedrag, de gekozen uitwerking en de toegang tot het systeem;
- waar de selectieve toeslagen effectief zullen terecht komen en of de take-up toeneemt;
- of de inkomensgrenzen goed gekozen zijn om kinderarmoede te verlagen;
- wat de impact van de lange overgangsperiode betekent voor de strijd tegen kinderarmoede;
- welke elementen van de hervorming kinderarmoede verhogen;
- of de toename van middelen voor selectieve toeslagen de kinderarmoede evenredig doet afnemen;
- of toekomstige grote gezinnen geen hoger risico lopen om in armoede terecht te komen;
- wat de effecten van een non take-up van de participatietoeslagen op kansarmoede zijn.
- …

ongelijkheid die tot armoede kan leiden. Die andere actoren zijn enerzijds actoren die over ervaringskennis beschikken en actoren die over wetenschappelijke kennis beschikken…

3 Drie pijlers van het pakket

3.1 Pijler 1: Onvoorwaardelijk basisbedrag en startbedrag

De SAR WGG volgt de keuze van de Vlaamse regering om de kinderbijslag uit te bouwen als een ***sterk universeel systeem met een selectieve bovenbouw***.

Wij volgen ook de keuze om in het nieuwe systeem van de kinderbijslag de gezinsvorm, de rang en het socio-professioneel statuut van de ouders als criterium te verlaten. Zo is bijvoorbeeld het criterium van de rangorde van het kind discriminerend en statisch in onze huidige samenleving met een verscheidenheid aan samenlevingsvormen. De raad stelt zich wel ernstige vragen bij de afschaffing van de leeftijdsbijslag.

Hoe dan ook roept het nieuwe systeem enkele vragen en opmerkingen op :

- De raad vraagt dat het basisbedrag wordt geïndexeerd.
- Het opheffen van de leeftijdsbijslag is voor de raad onlogisch. Het is duidelijk dat de meerkost van kinderen stijgt met de leeftijd. Het afschaffen van de leeftijdsbijslag betekent dus het niet consequent doortrekken van de kinderbijslag als tegemoetkoming van de kosten.
- We vragen te onderzoeken in welke mate de kosten van kinderen over de periode van 0 tot 18 jaar nog worden gedekt, na de afschaffing van de leeftijdsbijslag.
- De Vlaamse regering kondigt aan dat met een onvoorwaardelijk basisbedrag de efficiëntie van het systeem verhoogt. De raad vindt deze uitspraak voorbarig en optimistisch.
    - Dit systeem zal immers pas over twee decennia volledig uitgerold zijn. Tot dan zullen twee systemen van kinderbijslag naast elkaar zullen bestaan.
    - Ook de efficiëntie van de nieuwe berekeningswijze van de kinderbijslag op basis van de vastgelegde inkomensgrenzen moet nog bewezen worden.

3.2 Pijler 2: Selectieve toeslagen

Zoals ook hoger geschreven is de raad voorstander van een substantiële universaliteit van de kinderbijslag met een aanvullend selectief luik. Dit selectieve luik moet verbonden worden met het gezinsinkomen. Dit zal wel een grotere transparantie van de gezinsinkomens vergen en de nodige instrumenten om het gezinsinkomen correct te berekenen.

3.2.1 Gezinsgemoduleerde inkomensgrenzen

De Vlaamse regering kiest voor gezinsgemoduleerde inkomensgrenzen. De raad staat hier positief tegenover maar raadt aan om ze te verfijnen.

- Het gezinsgemoduleerde inkomen wordt bepaald op niveau van het bruto belastbaar inkomen en houdt dus geen rekening met de draagkracht van een gezin omdat dit inkomenscriterium zich op een niveau bevindt voordat de belastingvrije sommen voor kinderen fiscaal ten laste worden verrekend. De raad vraagt daarom te onderzoeken of de inkomensgrenzen niet beter bepaald worden na aftrek van deze belastingvrije sommen.

- De raad wil ervoor waarschuwen dat het toekennen van sociale toeslagen op basis van inkomensgrenzen verdienvallen kan veroorzaken. Iemand die plots iets meer arbeidsinkomsten heeft dan de inkomensgrens, gaat er op achteruit in de kinderbijslag. Daarom is het beter om een 'gradueel' systeem op te zetten. Er zijn twee mogelijkheden.
    - Er kunnen verschillende inkomensgrenzen gebruikt worden waaraan toeslagbedragen gekoppeld worden die lager zijn naarmate de inkomensgrens hoger is. Het voorliggende systeem gebruikt reeds twee grenzen, maar de raad vraagt om te onderzoeken of het creëren van enkele extra inkomensgrenzen een eerlijker systeem mogelijk maakt.
    - Er kunnen ook afbouwpercentages ingevoegd worden: voor elke euro die men meer verdient, worden sociale toeslagen een beetje afgebouwd. Dit is uiteraard een complex en kostelijk systeem.
- De raad vraagt dat deze inkomensgrenzen worden geïndexeerd en/of periodiek worden te herbereken. We vernemen ook graag hoeveel gezinnen in Vlaanderen over een gezinsinkomen beschikken dat lager ligt dan 29000 euro.
- Om het inkomensbegrip van de sociale toeslagen transparanter te maken, is het wenselijk om het bepalende inkomen duidelijk op het aanslagbiljet op te nemen zodat gezinnen op een eenvoudige wijze kunnen controleren of ze in aanmerking komen voor sociale toeslagen.

De raad is tevreden dat ook mensen met een 'laag' inkomen uit arbeid recht krijgen op een selectieve toeslag. Het is de opdracht van de Vlaamse overheid om het gebruik van het gezinsinkomen administratief op een vlotte en correcte manier te implementeren.

3.2.2 Zorgtoeslagen en kinderbijslag

Kinderen met een bijzondere zorg- en ondersteuningsnood genieten binnen het systeem van de kinderbijslag een extra steun.

De raad onderschrijft de doelstelling om deze kinderen extra te ondersteunen maar vraagt zich af of de organisatie niet beter anders wordt geregeld.

Er moet over nagedacht worden door wie en of met welk instrument de meerkost voor kinderen die zorg en ondersteuning nodig hebben het best kan worden gelenigd. Is het niet logischer dat de meerkost voor kinderen met een bijzondere zorg- en ondersteuningsnood worden opgenomen in het stelsel van de Vlaamse sociale bescherming? Indien de zorgtoeslag in een nieuwe context zou geregeld worden, moet het multidisciplinaire karakter behouden blijven. Naast het medische aspect / de zwaarte van de zorg- en ondersteuningsnood moet ook rekening gehouden worden met de impact van de zorg- en ondersteuningsnood van het kind op de activiteit en de participatie van het kind en de familiale belasting. Het diagnosticeren en labelen van kinderen wordt in het kader van de berekening van de kinderbijslag beter vermeden.

De raad maakt wel een belangrijk voorbehoud. Indien er onvoldoende garanties zijn om dit via de Vlaamse sociale bescherming te kunnen regelen, moet de meerkost voor kinderen die zorg en ondersteuning nodig hebben in de kinderbijslag behouden blijven.

Kinderbijslag als recht van het kind betekent ook het loslaten van de gezinstoestand waarin het kind opgroeit. We vragen ons daarom af of het behoud van het 'wezenstatuut' strookt met het nieuwe systeem om alleen het gezinsinkomen als maatstaf voor selectiviteit te hanteren?

3.3 Pijler 3: Participatietoeslag in het kader van een geïntegreerd gezinsbeleid

De Vlaamse regering kiest voor universele en selectieve participatietoeslagen binnen de derde pijler van het gezinspakket. De raad noteert dat de schooltoelagen geïntegreerd worden in dit systeem en dat automatische rechtentoekenning de norm wordt.

We vinden deze derde pijler ingewikkeld en hebben vragen bij de efficiëntie en de effectiviteit ervan. We zijn er niet van overtuigd dat de voorwaardelijke toeslag het meest geschikte middel is om meer kinderen naar de kinderopvang of naar school te leiden.

We wensen niet dat de voorwaardelijkheid van deze toeslagen doorsijpelt naar het systeem van de kinderbijslag.

Hieronder gaan we dieper in op enkele componenten van deze derde pijler.

3.3.1 Kinderopvangtoeslag

Deze kinderopvangtoeslag is geen aanmoedigingspremie voor het gebruik van kinderopvang maar is eerder een supplementaire subsidie voor bepaalde kinderopvanginitiatieven. De financiële leefbaarheid van kinderopvanginitiatieven moet niet geregeld worden in het systeem van de kinderbijslag maar binnen de uitvoering van het decreet op de voorschoolse kinderopvang. Voor de raad moet deze kinderopvangtoeslag uit het stelsel van de kinderbijslag worden gehaald.

3.3.2 Universele participatietoeslagen

Het budget voor de universele participatietoeslagen wordt volgens de raad beter op een andere manier in de kinderbijslag ingezet. Er moeten daarnaast (flankerende) maatregelen uitgewerkt worden waardoor kinderen uit kwetsbare gezinnen meer participeren aan kinderopvang of school.

Universele participatietoeslag voor kinderen van 0 tot 2 jaar

De raad vraagt zich af of de kleine universele participatietoeslag van €20 per jaar voor kinderen van 0 tot 2 jaar wel zinvol is. Zouden deze middelen niet beter op een andere manier binnen de kinderbijslag kunnen worden ingezet?

De kleutertoeslag

De participatietoeslag van €150 voor kinderen van 3 en 4 jaar zou dienen om de kleuterparticipatie te maximaliseren. Deze participatie ligt nu echter al bijzonder hoog. Slechts 3,6%[4] van de 3-jarigen is onvoldoende aanwezig. Het toekennen van een participatietoeslag van €150 kan hierop misschien een positief effect hebben, maar doordat dit bedrag aan alle gezinnen wordt toegekend, is deze toeslag niet doelmatig (‘deadweight-effect’).

In Vlaanderen en België bestaat er geen schoolplicht. Kinderen van 6 tot 18 jaar hebben wel leerplicht, maar moeten niet naar school gaan om te leren. In de conceptnota verwacht de

[4] Vlaams Parlement, Antwoord van Vlaams minister Crevits op Schriftelijke vraag nr. 22 van 8 oktober 2015

Vlaamse regering dat kinderen die niet leerplichtig zijn – met name kinderen van 3 tot 5 jaar – wel schoollopen. Kinderen die leerplichtig zijn moeten van de wetgever geen school te lopen, terwijl de Vlaamse regering kinderen die niet leerplichtig zijn, financieel sanctioneert wanneer ze niet naar school gaan. De raad stelt zich eveneens de vraag of gezinnen die kiezen voor "huisonderwijs" ook uit de boot zullen vallen.

Deze opmerking betekent natuurlijk niet dat de raad het belang van het schoollopen wil minimaliseren, wel integendeel. Als de Vlaamse regering echt overtuigd is van het feit dat kinderen van 3 en 4 jaar naar school moeten gaan, moet ze er bij de federale wetgever op aandringen om schoolplicht in te voeren vanaf 3 jaar. In dat geval moet Vlaanderen garant staan voor een kwalitatief kleuteronderwijs dat aangepast is aan de noden van jonge kleuters: kleinere klassen, meer kleuterjuffen, voldoende hulp van kinderverzorgsters, aangepaste refter en speelplaats, voldoende rustmomenten voor de allerkleinsten, het wegnemen van barrières om naar school te gaan, thuisonderwijs voor kleuters die omwille van bijvoorbeeld medische redenen niet kunnen schoollopen,…

3.3.3 Automatische rechtentoekenning

De raad is tevreden dat de Vlaamse regering zich inspant om zoveel mogelijk rechten automatisch toe te kennen. Het is positief dat de selectieve participatietoeslagen en de studietoelagen automatisch worden toegekend. De raad dringt erop aan deze ambities waar te maken.

Het is ook goed dat de schooltoelagen geïntegreerd worden in het systeem van de kinderbijslag. We vragen wel erover te waken dat er op die manier geen voorwaardelijkheid in de kinderbijslag optreedt.

De raad verwacht dat de automatische rechtentoekenning voor de studietoelagen reeds voor 2019 wordt opgestart, zoals eerder was beloofd.

De raad is ook positief gestemd over het feit dat ook HBO5-studenten recht krijgen op studietoelagen.

4 Beheer

Er wordt een ***nieuw Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA)*** opgericht voor het garanderen van de uitbetaling van de kinderbijslag. Het ***Intern Verzelfstandigd Agentschap Kind en Gezin*** zal de regie opnemen.

De conceptnota laat nog veel onduidelijkheid over de uitbetalingsstructuur en de rol van Kind en Gezin. Het is voor ons wel positief dat de uitbetaling door kinderbijslagfondsen behouden blijft en dat hun aantal wordt gereduceerd op voorwaarde dat men dezelfde performantie en nauwkeurigheid aan de dag zal leggen.

Het is immers van groot belang dat alle gezinnen in Vlaanderen ook in 2019 kunnen rekenen op dezelfde nauwkeurigheid en degelijkheid zoals Famifed die vandaag verzekert. Deze voorwaarde is voor de SAR WGG een bijzonder belangrijke toetssteen.

Het is belangrijk dat de stakeholders voldoende betrokken worden in de uitbouw en uitvoering van de kinderbijslag in Vlaanderen. Dit betekent, onder meer, dat het beheersorgaan van de EVA evenwichtig wordt samengesteld.

Voor de raad betekent participatie van stakeholders in Kind en Gezin meer dan lid zijn van het Raadgevend Comité dat de leidend ambtenaar adviseert. Waarom wordt Kind en Gezin niet omgevormd tot een EVA?

Tot slot stelt de raad vast dat het ***Vlaams Overlegcomité voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*** nog steeds niet opgericht is. Zowel in het regeerakkoord, de beleidsnota WVG als in een uitgewerkte conceptnota van de Vlaamse regering werd dit overlegcomité aangekondigd. Tot op vandaag blijft het jammer genoeg bij deze aankondigingen. We betreuren deze gang van zaken. Waar de Regering voorzag in gestructureerd overleg over Vlaamse sociale bescherming, ouderenzorg, opvang van jonge kinderen, kinderbijslag,… stellen we vast dat het beleid al beslist of bijna beslist is, terwijl het overlegorgaan niet werd opgericht.

Het bestaande systeem van de kinderbijslag is gedurende decennia een stabiel en betrouwbaar systeem gebleken. Mensen in Vlaanderen konden en kunnen rekenen op een tijdig betaalde en uitgebalanceerde kinderbijslag, zonder verrassingen. Dit is mede mogelijk gemaakt en verzekerd door een nauwe betrokkenheid van het middenveld in de regie, het beheer en de uitbetaling. Deze band doorknippen zou kunnen leiden tot schommelingen en instabiliteit van het systeem in de toekomst.

Het is jammer dat deze belangrijke hervorming niet vooraf is gegaan door een gestructureerd en overdacht traject van onderzoek, inspraak en overleg.

De raad rekent er op dat dat het middenveld en de wetenschap op een gestructureerde wijze worden betrokken in de verdere uitbouw en uitvoering van de Vlaamse kinderbijslag.

We vragen dan ook om onverwijld het Overlegcomité voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin op te richten en om in het beheer van de EVA ‘Kinderbijslag’ alle belangrijke stakeholders te betrekken, net als in Kind en Gezin.